

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Deres ref.
06/1592-2 SDA

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
06/00991-2 /AFL

1. september 2006

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN

Det vises til høringsbrev av 20. juni 2006.

Datatilsynet finner at det er uheldig å innføre krav om legitimasjon dersom det ikke foreligger et reelt behov for legitimering. Det norske valgsystemet er bygget opp på en slik måte at et fåtall feilavgitte stemmer ikke vil få noen reell betydning for valgets resultat. Datatilsynet ser imidlertid at det har betydning for folks tillit til det demokratiske system at man innfører ordninger for å forhindre at hver velger avgir mer enn en stemme eller at feil person avgir stemme. Datatilsynet opplever en økende pågang av klager fra personer som utsettes for forskjellige former for identitetstyveri. Selv om ingen av disse henvendelsene har vært knyttet til stemmegivning ved valg, ser Datatilsynet at det er uheldig dersom det ikke foretas noen egentlig kontroll av at velgeren er den han eller hun utgir seg for å være.

Sett på denne bakgrunn finner Datatilsynet at det er hensiktsmessig å innføre et krav om at man skal legitimere seg ved avgivelse av stemme. Samtidig er det problematisk å stille krav til legitimasjon når det ikke finnes et allment godkjent legitimasjonsmiddel. Enkelte typer kort som ofte benyttes som legitimasjon har vært utsatt for forfalskning, dette gjelder for eksempel Postverkets ID-kort og enkelte utgaver av førerkortet. Det er derfor viktig å ta stilling til hvilke legitimasjonskort som kan aksepteres, om det skal være krav til kvalitet, utsteder m.m. Vil for eksempel et kort utstedt av arbeidsgiver være tilstrekkelig som legitimasjon?

Det er videre uklart for Datatilsynet i hvilken grad, og eventuelt hvordan, det skal registreres at legitimasjonen er kontrollert. Er det tilstrekkelig at den som mottar stemmeseddelen haker av for at legitimasjon er fremvist, eller skal det også registreres hvilken type legitimasjon og eventuelt et kontrollnummer? Det er et overordnet personvernprinsipp at man ikke skal behandle flere personopplysninger enn det som er nødvendig for å oppnå formålet med behandlingen. Datatilsynet legger derfor til grunn at man utreder hvilket behov for registrering som foreligger før man tar stilling til hva som skal registreres. Datatilsynet understreker at fødselsnummer ikke bør benyttes i denne sammenhengen, da fødselsnummeret ikke er egnet for legitimasjonsformål.

Datatilsynet finner det utilfredsstillende at det aksepteres som legitimasjon at identiteten bekreftes av en annen person over 18 år som legitimerer seg. Dette innebærer ikke noen reell kontroll med velgerens identitet. Muligheten for identitetstyveri i denne anledningen er stor, fordi det er tilstrekkelig at to personer samarbeider med dette formål.

Det er vist til at denne løsningen er akseptert i Sverige. Det er imidlertid én stor forskjell mellom Sverige og Norge; svenske bankkort er som regel uten bilde. Det vil dermed være en del personer over 18 år som ikke kan fremvise legitimasjon med bilde. I Norge må det høre til sjeldenhetene at en person over 18 år ikke kan fremvise en eller annen form for kort med bilde og andre personopplysninger som egner seg til legitimasjon, for eksempel pass, førerkort eller bankkort og samtidig ikke er kjent for stemmemottaker. Datatilsynet anbefaler at alternative løsninger vurderes nærmere.

De bekymringer som er fremført i forhold til egen legitimasjon gjelder tilsvarende i denne situasjonen. Skal det noteres hvem som har gått god for vedkommendes identitet samt hvilken type legitimasjon som er fremvist? Datatilsynet ser ikke bort fra at det kan oppstå problemer dersom det registreres stemme fra samme person flere ganger, noen ganger på grunnlag av egen legitimasjon og andre ganger på grunnlag av andres bekreftelse. Det bør utredes hvordan en slik problemstillingen skal håndteres.

Datatilsynet har utover dette ingen bemerkninger til forslaget.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Astrid Flesland
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Postboks 8004 Dep, 0030 OSLO